

28.1.2026

Parlamentaarinen kuntien tulevaisuustyö

Asettaminen	Valtioneuvosto on tänään asettanut työryhmän kuntien tulevaisuustyötä varten.
Toimikausi	pp.2.2026 – 18.12.2027. Työryhmä toimittaa väliyhteenvetonsa joulukuussa 2026 ja johtopäätöksensä ennen toimikauden päättymistä syksyllä 2027.
Tausta	Kuntien rooli ja tehtävät ovat muuttuneet TE-palveluiden sekä sosiaali-, terveys ja pelastuspalveluiden uudistusten myötä. Kuntien tehtävissä korostuvat nyt aiempaa vahvemmin sivistys ja opetus, työllisyys, elinvoiman edistäminen, alueensa kehittäminen ja alueellisen talouskasvun tukeminen. Nämä kaikki ovat merkittäviä suomalaisen yhteiskunnan perustehtäviä. Samaan aikaan suomalainen yhteiskunta muuttuu nopeasti, ja sitä haastavat monet yhtäaikaiset ja monimutkaiset ongelmat. Ihmisten palveluista vastaavat kunnat ovat jo nyt hyvin erilaisessa tilanteessa ja erilaisten haasteiden edessä. Väestökehitys, julkisen talouden tilanne, elinkeinorakenteen ja palvelutarpeiden muutokset haastavat kuntien tilannetta ja palvelujen järjestämistä kuntalaisille. Väestö vähenee ja vanhenee erityisesti maakuntien reuna-alueilla, ja tulevaisuudessa kehityksen ennustetaan kiihtyvän. Syntyvyyden lasku pienentää lapsi-ikäluokkia ja haastaa koulutuspalveluiden järjestämisen edellytyksiä yhdenvertaisesti kaikkialla maassa. Se myös pienentää väestöä menettävien kuntien veropohjaa ja investointien ennakoivan suunnittelun merkitys kasvaa. Toisaalta kaupunkien kasvu asettaa etenkin maakuntien keskuskaupungeille ja suurille kaupungeille toisenlaisia, kasvun vastaanottoon ja esimerkiksi segregaaion hallintaan liittyviä haasteita. Suurissa kaupungeissa ja kaupunkiseuduilla väestönkasvu lisää palvelutarvetta ja investointipaineita. Kuntien taloudelliset tilanteet voivat vaihdella myös saman kuntakokoluokan sisällä. Kuntatalouden näkymät ovat kuitenkin haasteelliset lähes koko kuntakentälle. Kaikki nämä olosuhteiden muutokset ja kuntien eriytyminen vaikuttavat tulo- ja menokehitykseen ja palvelujen järjestämisen yhdenvertaisuuteen sekä haastavat kuntien kykyä suoriutua niille säädetystä tehtävistä. Muutos on vääjäämätön ja merkittävä niin väestöään menettävissä kunnissa kuin kasvavissa kaupungeissakin. Olosuhteiden eriytyminen vaikuttaa myös henkilöstön saatavuuteen, kuntien elinvoimaan ja paikallisdemokratian toimintaedellytyksiin.

Kuntien tulevaisuuden toimintaedellytysten turvaamiseksi on tärkeää käydä kokonaisvaltaista keskustelua kuntien tulevaisuudesta.

Tavoite

Tulevaisuustyön tavoitteena on parlamentaarinen työskentely siitä, minkälainen kuntaperusteinen järjestelmä pystyy kestävästi ja vaikuttavasti edistämään Suomen kuntalaisten toimivia palveluita myös tulevaisuudessa. Tavoitteena on luoda yhteistä ymmärrystä kuntien tilanteesta ja tulevaisuuden kehityssuunnista, muodostaa tältä pohjalta näkemys kuntien palvelulupauksesta sekä hakea suuntaviivoja seuraavalla vaalikaudella käynnistettävien, kuntia koskevien uudistusten pohjaksi.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on käydä läpi ja muodostaa tilannekuvaa ja kehityssuuntia sekä valmistella suuntaviivoja eri toimenpidevaihtoehdoille. Työtä tulee tehdä huomioiden kuntien kestävyys ja olosuhteiden kehitys väestön, talouden ja tehtävien hoitamisen kannalta. Työssä käsiteltäviä teemoja ovat ainakin kuntien taloudellinen tilanne ja kestävyys, kuntien vastuulla olevat lakisääteiset palvelut ja yleisen toimialan tehtävät, palvelulupaus, erilaistuminen, demokratia ja kuntien itsehallinto, kuntien välinen yhteistyö ja kuntarakenne sekä hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyön tavat ja yhdyspinnat sekä valtion kuntiin kohdistama ohjaus.

Työryhmän tehtävänä on toimittaa väliyhteenvetonsa joulukuussa 2026 ja johtopäätöksensä ennen toimikauden päättymistä syksyllä 2027.

Organisointi

Tehtävää toteuttamaan asetetaan työryhmä. Sen kokoonpanoa päivitetään kevään 2027 eduskuntavaalien tuloksen perusteella, kuitenkin niin, että puheenjohtajana toimii kunta-asioista vastaava ministeri. Varapuheenjohtaja nimetään työryhmästä.

, puheenjohtaja, kunta- ja alueministeri

jäsen, Kansallinen Kokoomus r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Kansallinen Kokoomus r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Perussuomalaiset r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Perussuomalaiset r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Suomen Keskusta r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Suomen Keskusta r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Vihreä liitto r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Vasemmistoliitto r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Suomen Kristillisdemokraatit r.p. (ja varajäsen)

jäsen, Liike Nyt r.p. (ja varajäsen)

Pysyvät asiantuntijat

xx, valtiovarainministeriö (ja varajäsen)
 xx, opetus- ja kulttuuriministeriö (ja varajäsen)
 xx, työ- ja elinkeinoministeriö (ja varajäsen)
 xx, ympäristöministeriö (ja varajäsen)
 xx, sosiaali- ja terveysministeriö (ja varajäsen)
 xx, maa- ja metsätalousministeriö (ja varajäsen)
 xx, oikeusministeriö (ja varajäsen)
 xx, Suomen Kuntaliitto ry (ja varajäsen)

Sellaiset jäsenmuutokset, jotka eivät vaikuta työryhmän poliittisiin paikka- tai valtasuhteisiin ja ole poliittisesti merkittäviä, samoin kuin pysyvien asiantuntijoiden muutokset, voidaan tehdä valtiovarainministeriön päätöksellä.

Valtiovarainministeriö asettaa työryhmälle sihteeristön.

Työryhmä ja sihteeristö voivat kuulla asiantuntijoita ja sidosryhmiä työssään sekä muodostaa alatyöryhmiä.

Kustannukset

Työryhmän työ tehdään virkatyönä ja kukin organisaatio vastaa omista valmistelu- ja muista kustannuksistaan. Mahdolliset muut työryhmän työskentelyn edellyttämät kustannukset maksetaan valtiovarainministeriön toimintamenomomentilta 28.01.01.

Ministeri N.N.

Esittelijä N.N.

Jakelu

Päätöksessä mainitut

Tiedoksi